

Handläggare
Ulrika Kvartoft Kruså
Telefon: 08-508 28 935

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2024-11-05, p. 13

Detaljplan för del av fastigheten Vasastaden 1:42 m.fl. i stadsdelen Vasastaden

Remiss från stadsbyggnadskontoret, S-Dp 2016-06398

Förvaltningens förslag till beslut

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnar följande synpunkter på planförslaget:
  - a. I det fortsatta planarbetet bör konsekvenserna vid ett 500-års regn för Värtabanan samt Klarastrandsleden studeras.
  - b. Stomljudsåtgärder av bostäderna ska studeras.
2. Justera beslutet omedelbart

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN) har från stadsbyggnadsnämnden fått rubricerat förslag till detaljplan för synpunkter. Detaljplanen syftar till att planlägga den västra delen av stadsutvecklingsområdet Hagastaden med bostäder, idrott, kultur, kontor samt verksamheter kopplat till livsvetenskapssektorn (life science).

Miljöförvaltningen anser att detaljplanen är väl genomarbetad avseende miljö- och hälsofrågorna. Enligt miljöförvaltningen har de för planen väsentliga miljö- och hälsofrågorna luft, buller, markföroreningar, dagvatten samt ekosystemtjänster utretts tillfredställande i planarbetet. Miljöförvaltningen saknar dock en bedömning av vad en skyfallssituation vid ett 500-års regn skulle innebära för samhällsviktiga verksamheter i detaljplaneområdets direkta närhet. Förvaltningen anser dessutom att stomljudsåtgärder av bostäderna ska studeras och säkerställas i plankartan.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskydds nämnden (MHN) har från stadsbyggnadsnämnden fått rubricerat förslag till detaljplan för synpunkter. Detaljplanen syftar till att planlägga den västra delen av stadsutvecklingsområdet Hagastaden med bostäder, idrott, kultur, kontor samt verksamheter kopplat till livsvetenskapssektorn (life science). Med planförslaget avslutas omvandlingen i denna del av Hagastaden och en sammanhållen bebyggelse skapas längs med båda sidor av Norra Stationsgatan fram till Karlbergsvägen.

Planförslaget möjliggör totalt ca 185 lägenheter, ca 77 500 kvm ljus BTA lokaler (kontor och centrumändamål), ca 13 000 kvm idrotts- och kulturlokaler samt nya offentliga platser i form av gator och ca 1200 kvm ny park.

Planområdets läge markerat med svart linje.

Stadsbyggnadskontoret har bedömt att detaljplanens genomförande kan komma att medföra betydande miljöpåverkan, vilket innebär att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt bestämmelserna i 4 kap. 34 § plan- och bygglagen (PBL) och 6 kap. 11 § miljöbalken (MB) har tagits fram i samband med detaljplanens framtagande. Miljöbedömningen har avgränsats till att bedöma miljöaspekterna luftkvalitet, buller, vibrationer och stomljud, risk och säkerhet, förorenad mark, vattenmiljöer, skyfall och översvämning, naturmiljö samt kulturmiljö och stadsbild.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen anser att detaljplanen är väl genomarbetad avseende miljö- och hälsofrågorna. Enligt miljöförvaltningen har de för planen väsentliga miljö- och hälsofrågorna luft, buller, markföroreningar, dagvatten samt ekosystemtjänster utretts tillfredställande i planarbetet.

Miljöförvaltningen saknar dock en bedömning av vad en skyfallssituation vid ett 500-års regn skulle innebära för samhällsviktiga verksamheter i detaljplaneområdets direkta närhet. Förvaltningen anser dessutom att möjligheten till stomljudsisolering av bostäderna bör studeras i det fortsatta planarbetet.

Skyfall

Enligt skyfallsutredningen till planen föreslås Värtabanan säkras mot skyfall större än 100-års regn med hjälp av en skyddsmur/tråg. Skyfallssituationen vid 100-års regn och skyfall med längre återkomsttider bedöms dessutom förbättras för Klarastrandsleden med hjälp av en kontrollerad avledning av skyfallsflödet. Vad skyfall större än 100-års regn avser i detta fall är enligt miljöförvaltningen oklart.

Enligt stadens interna ”handläggarstöd avseende skyfallshantering i plan- och exploateringsprocessen samt vid ombyggnation” (mars 2024), ska konsekvenser vid ett klimatanpassat 500-årsregn bedömas. Beslut ska dessutom tas om funktionen kan upprätthållas vid översvämning och om konsekvenserna är acceptabla eller behöver hanteras med skyfallsåtgärd. Detta gäller samhällsviktiga verksamheter som är placerade både inom eller i direkt närhet till detaljplanens gränser, vilket i detta fall borde gälla Värtabanan. Enligt handläggarstödet kan även det primära vägnätet betraktas ha en samhällsviktig funktion där en högre återkomsttid än 100-årsregn bör utredas. En högre återkomsttid för det primära vägnätet skulle enligt uppgift från trafikkontorets skyfallsfunktion kunna bedömas som ett 500-årsregn. Det primära vägnätet består av vägar i Stockholms län som bedöms uppfylla krav på att vara viktiga för den regionala framkomligheten för person- och näringslivstransporter. Klarastrandsleden ingår i det primära vägnätet.

Med detta som bakgrund bör det enligt miljöförvaltningen i det fortsatta planarbetet studeras konsekvenserna vid ett 500-års regn för Värtabanan samt Klarastrandsleden, samt eventuella behov av förebyggande åtgärder och regleringar i planhandlingarna.

Stomljud

I planbeskrivningen framgår det att ”översiktliga beräkningar indikerar att tågpassager på Värtabanan kan ge upphov till maximal stomljuds nivå 35-40 dBA SLOW i bostäder och 40-50 dBA SLOW i kontor/lokaler. Riktvärdet för bostäder innebär att nivå 30 dBA SLOW får överskridas högst 5 ggr/natt. Det förväntas passera 3,8 tåg under nattperioden kl 22- 06, vilket innebär att riktvärdena klaras.”

Miljöförvaltningen tillämpar riktvärdet 32 dBA FAST för maximal stomljuds nivå, vilket är framtaget av den nationella bullersamordningen (med representanter från Boverket, Folkhälsomyndigheten, Naturvårdsverket, Trafikverket, Transportstyrelsen samt konsulter och forskare vid Göteborgs Universitet), vilket bör tillämpas i planen istället för 30 dBA SLOW. Förvaltningen anser att riktvärdet bör tillämpas över hela dygnet, där händelserna nattetid väger extra tungt.

Ljudnivån 35-40 dBA SLOW för bostäder, som anges i de översiktliga beräkningarna för planområdet, är en hög ljudnivå, motsvarande ca 37-42 dBA FAST. Miljöförvaltningen bedömer att dessa nivåer utgör risk för olägenhet enligt miljöbalken och att åtgärder för att förebygga stomljuds nivåerna är nödvändiga.

Stomljudsstörningar från spårtrafik kan orsaka hälsoproblem. Miljöförvaltningen har under senare år genom miljötillsynen handlagt komplicerade klagomålsärenden avseende stomljudsstörningar i nybyggda bostäder från tågtrafik. Det är svårt att åtgärda problem med stomljud i en befintlig fastighet, varför det är av stor vikt att bevaka frågan inför nybyggnation. Förvaltningen anser att det bör finnas marginaler vid beräkningar av stomljud då det i detta fall exempelvis i framtiden skulle kunna bli aktuellt med en ökad trafikering på Värtabanan. Förvaltningen anser därför att stomljudsåtgärder av bostäderna ska studeras. Om fortsatta studier visar att stomljudsåtgärder kommer att krävas så ska detta säkerställas i plankartan med planbestämmelse: ”Byggnader ska grundläggas och utformas så att maximal stomljuds nivå i bostadsrum inte överskrider 32 dB(A) FAST vid tågpassage.”

Anna Hadenius
Förvaltningschef
Miljöförvaltningen

Maria Svanholm
Avdelningschef
Miljöförvaltningen

Bilagor

Planhandlingar finns att läsa här: [Bygg- och plantjänsten \(stockholm.se\)](#)